

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LIIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

dentium, nō aut collateraliū, seu extraneorum, locus est collationi, ad tradita per doc. post glo. & ibi Alex. in l. si emancipati. C. de coll. & per totū ibi, & ff. eo. itē confertur solum id, quod quis habuit ab eo, de cuius successione tractatur, dūmodo ille sit de ascendentibus, uel de descendentibus, ut in d. l. ut liberis, ibiq; Alex. C. de coll. & hæc est uera regula in materia collationis, & habetur per D. Card. & Abb. in c. cū oēs. extra de constit. super solutione p̄trarij de l. si. ff. de coll. bono. Respectu uero donationis, an bona donata debeant conferri, concludo, q̄ quoad partē donatā ipsi ser Mapheo, cui simul cum D. Clara fuit facta donatio, ut in instrumēto donationis, collatio locum non habet, tum quia ipse non est de descendentibus, nec de ascendentibus, tum quia ipse non uult, nec potest succedere vnā cum filiabus Jacobi, ut patet. Respectu uero partis bonorū donatorū ipsi D. Claræ, quæ uult ex testamēto unā cū alijs succedere, cōcludo, q̄ respectu bonorū sibi à Baptista patruo donatorū, ipsa non tenetur illa conferre, quamuis illi ex testamēto succedere uelit, ea ratione, quia ipsa non est de liberis, nec de descendentibus, siue ascendentibus Baptista, per prædicta. Respectu autē partis bonorū sibi donatorū à patre suo Iacobo, cui uult unā cum alijs ex testō succedere, concludo etiā ipsam non teneri ad illorū bonorū collationē, quia licet filius, qui uult patri succedere, teneatur cōferre sibi donata, quādo illa sibi fuerunt in uita acquisita, tamē non tenetur conferre illa donata, siue alia, quæ habuit à patre, & quæ sibi post mortē fuerit acquisita, & ideo dos, & donatio ob causam conferuntur. d. l. ut liberis. C. de col. & expressē habetur per Alex. & alios in d. auct. ex testamēto. Card. in d. c. cum omnes. sed Iacobu, per stipulationē promisit D. Claræ, & ser Mapheo dimidiam bonorū hereditatis post mortem suā, & sub cōditione, si ipse Iacobus, & frater suus Baptista decesserint sine filijs masculis, uel cū filiabus natis, ut in dicto instrumēto continetur, ex cuius uerbis constat, promissionē illam donationem continere, ut per Bar. Imol. & alios in d. l. stipulatio hoc modo. in 2. col. & talem promissionē, & donationem factā fuisse sub conditione, quæ erat post mortem dicti Iacobi, & Baptiste extincta, prout sapius præsupponunt, & demonstrant uerba in instrumēto, & propterea ante euentum conditionis, & sic ante illorum mortem bona ipsi Claræ, seu ser Mapheo donata nō potuerunt in uita ipsius Claræ acquiri, sed solum post mortē. l. cedere diem. ff. de uerb. sig. cum si. ibi allegatis. & §. sub conditione. Instr. de uerb. ob. cum ibi not. ergo illorum collationi non est locus per prædicta. Præterea ex quo donatio facta fuit per Iacobū ipsi Claræ filia posita in potestate, ea non potuit nisi post mortē acquiri ipsi Claræ per tex. in d. l. donationes quas parentes. & in d. l. si filia. cū ibi not. cum alijs, quæ supra dixi. ergo ipsa non tenetur illa D. Alexandræ, & D. Mariæ conferre, sed solum tenetur conferre partem dotis, quam habuit à patre, seu de bonis patris, quia illa fuit sibi in uita acquisita, & effectū fuit patrimonij suum, iuxta tex. in l. pōponius philadelphus. ff. fami. erci. cum ibi not. l. 3. sed utrū. ff. de minoribus. Alex. in l. 1. & in auct. ex testō. in pen. col. post Bart. C. de coll. glo. & doct. in l. 2. C. de inoff. dona. ¶ Ultimo non obstat, q̄ promissio, seu donatio D. Claræ facta fuerit in casu, quo ipsi donatores nō haberent alias filias foeminas, & sine alijs filiabus foeminis decesserint, q̄ si cum alijs filiabus foeminis decesserint, uoluerunt omnes filias equaliter debere admitti, sed in casu nostro Iacobus ultra D. Clarā decessit cum alia filia foemina, uidelicet cum D. Alexandrā, item cū D. Mariā eius nepte nata ex alia eius filia, ergo non potest D. Clara dici uocata ad dictam

dimidiam bonorū donatorum, quia non est nisi ipsi decesserint sine alijs filiabus, ex quo Iacobus una etiam tantum filia decessit. l. non est similis. ff. de uerb. sig. l. 1. cum ibi not. C. de condit. inst. cum pater. §. rogo. ff. de leg. 2. cum si. Quare respicitur, & facillimē, quod uerba instrumēti tollunt cultatē, nam in eo dicitur, si uero cum alijs filiabus minis ex legitimo matrimonio nascituris decesserint, apparet, q̄ contrahentes habuerunt relationē sciuras, non autem ad iam natas, & hoc n. patet nascituris est futuri tēporis, & ideo non debet teritum trahi. l. 1. cum ibi no. per doct. ff. quod iur. quia conditionem importare dicitur, ut in titia testamento. in prin. in gl. si. ff. de leg. 2. ¶ 2. stat, q̄ in parte narratiua instrumēti dicitur, q̄ habuerint, uel aliquis eorum filiam, uel filias, rit legitimas, & naturales ex legitimo matrimonio ut supra & c. & sic non fit ibi mentio de nascituris respondetur, q̄ per illa uerba, ut supra, dicitur rita qualitas præcedens, hæc enim uerba declarant restringunt dispositionem ad casum expressum positum iuxta ea, quæ habentur in conf. 2. in filia Alex. in 4. uol. in 6. col. Decius in conf. 182. de Anch. in conf. 3. 1. Sed supra in præcedentibus ximē dictū fuerat, & ex legitimo matrimonio turos & c. ergo & in filiabus idem debet dici, & maxime, quia postea in parte dispositiua instituti de nascituris dictum fuit, & præcedentia decur per sequentia. l. si seruus plurimum. in si. ff. de cum uulgaribus. Quare ex omnibus prædictis pos arbitrios laudandū est ad fauorem D. Claræ, Maphei agentium, q̄ ipsis debeatur dimidia bonorū Iacobi, & tertia bonorum Baptiste cum relictis legatorum, prout in dicto instrumēto, & sequenter q̄ ipsi D. Mariæ debeatur legatum filiarum quadringentarum quinquaginta sibi in testamēto Iacobi factum, & dicta D. Clara teneatur cōferre dimidiam dotium suarum, & parafrenalium, de quibus in instrumēto, ex quo illam habuit à Iacobo suo, cui uult unā cum D. Alexandrā ex testamēto cedere, prout supra plene dictum, & ostensum.

S. V. M. M. A. E.

- 1 Dos habita à patre est profectitia, & conferenda ab illis, qui patri etiam ex testamento succedere.
- 2 Et est aduentitia, & non conferenda, quando pater fuisse illam soli filij, & non sibi relictui.
- 3 Dos aduentitia, & habita ab extraneo, & ab alio, quæ non conferitur.
- 4 Pau. de Cas. in l. ut liberis. C. de coll. in 2. col. dicens dicitur etiam ab extraneo debere conferri, declaratur.
- 5 Dos data à patrno dicitur aduentitia tanquam ab extraneo, & soli nepti acquiritur, neque conferitur.
- 6 Et non confertur data contemplatione patris, si patris non fuisse illam sibi, & heredibus suis, non autem patri relictui.
- 7 Filiofamilias datum quando confertur aduentitium, & contemplatione sui, & non patris datum, & nu. 9. & 15.
- 8 Dos potest filiofamilias etiam in uita patris acquiri.
- 9 Causa finalis ex præfationibus colligitur.
- 10 Collatio non habet locum in quærendis post mortem illius, qui successione agit, & nu. 2. l. & 2.
- 11 Donatio, seu concessio duobus copulatiue facta, cessat uero dimidia facta, et uni in solidum, si alter illa non acceptauerit.
- 12 Collatio inter quos, & in quibus locum habeat, & in quibus & num. 16.
- 13 Conferre qui teneantur.
- 14 Collatio non habet locum inter liberos, quando successores extranei ex capite unde agnati, uel unde cognati.
- 15 Donatio propter merita à liberis in successione ascendente conferitur.
- 16 Collatio an inter collaterales, et in successione collaterali

beat, quando ipsi ad successionem aequaliter sunt ex testamento vocati.

Collatio solum fit de eo, quod quis habuit principaliter ab illo, vel cōtemplatione illius, de cuius successione, et hereditate agitur.

Donatio causa mortis, et donatio inter vivos collata post mortem, aut sub conditione, quæ solum post mortem potest verificari, non confertur: Et quid si conditio illa ex dispositione, et mente donantis, et concedentis deberet ad tempus donationis, et concessionis retrotrahi, nu. 2.4. usque ad nu. 32. et 33.

Donatio facta a patre filio, seu filie a potestate non confertur.

Legata non conferuntur.

Conditio casualis in contractibus retrotrahitur ad tempus celebrationis contractus, et illud attenditur, non autem tempus conditionis adimpletæ.

Maximè quando disponentes id uoluerunt.

Et quando id noluisse dicantur.

Conditiones retrotrahi ad tempus concessionis, et dispositionis quoad quem effectum intelligantur.

Collationi an, et quando sit locus, et quando non in ijs, quæ conceduntur, seu debentur sub conditionibus, usque ad nu. 33.

Domini acquisitio requirit factum hominis, et duo eiusdem rei domini in solidum esse non possunt.

Obligatio, et hypotheca ex simplici contractu acquiritur.

Possessionis acquisitio factum hominis requirit, et illa penes duos in solidum eodem tempore, et respectu esse non potest.

Conditio sui natura, et regulariter retrotrahibilis in donatione facta per patrem filio, seu filie in potestate non retrotrahitur.

L. 2. si ad quoque. ff. de colla. bonæ. declaratur.

F P I T O M E.

Collationi loci esse in dote data a patre, sed non in data patruo, nec in rebus datis, seu cōcessis ab utroque debitis post illorum, et sub conditione solum post eorum mortem adimplendam, hic demonstratur.

CONSILIVM LIII.

MAXIME Do. Clara, quæ uult unâ cum sorore ex testamento Iacobi patris, et Baptista patrui in bonis, et hereditate illorum succedere, teneatur conferre dotem librarum mille sibi datam, et pro qua parte. Secundo utrum teneatur conferre illam dimidiam hereditatis et bonorum mobilium, et immobilium, quâ dicti Iacobus pater, et Baptista patruus D. Clara, et Mapheo eius marito dederunt, transulerunt, et cōsignauerunt sub pactis, et conditionibus, de quibus habetur in instrumento publico scripto per ser Polidorum notarium, ultra ea, quæ aliâs in consilio super hac cā facto dixi. Quoad primum concludo, quod respectu partis dotis, videlicet librarum quingentarum, quas D. Clara habuit à Iacobo eius patre, ipsa eâ partem conferre tenetur, quia filia uolens et ex testamento patri succedere, tenet illam dotem conferre, quâ a patre habuit: cū sit pfectitia. l. filia dotē. iuncta auth. ex test. cū l. fi. C. de colla. et per totū ff. de coll. dot. et de hoc non est dubitandum. Si tamen pater fuisset stipulatus illam soli filia, et non sibi restitui, tunc non teneatur cōferre, sicut eadem ratione aduentitiam conferre non tenetur, argum. eius, quod uoluit Bald. in l. 2. §. quod si in patris. ff. solu. matr. ut refert, et sequitur Alex. in auth. quod locum in 4. col. C. de collat. Partem uerò dotis, quâ ipsa D. Clara, seu Mapheus eius maritus habuit à Baptista patruo, non tenetur conferre, quoniam dos illa non est pfectitia, sed aduentitia, quæ non confertur l. fi. C. de colla. et not. in d. l. filie dotem. et iō filia dotē quâ habuit à matre, vel ab auo materno, tanquam aduentitiam non confert, ut in d. l. fi. cum ibi not. Nec aduersatur id, quod dixit Pau. de Cast. in l. ut liberis. C. de colla. in 2. col. qui vult, quod dos data et ab extraneo det offerri, quāuis sit aduentitia, quā, ut ipse subiungit, illud corrigitur, per tex. in l. fi. C. eo. et illa sua uerba, dum dicit, nisi cū agitur de hereditate illius, quæ eā de-

dit, non debent intelligi de extraneo penitus, sed de ascendente quolibet et, qui non haberet in potestate quā extraneus in hac materia capitur tripliciter, ut uoluit Bal. in l. fi. emancipati. in fi. 1. col. C. de coll. et quæ uerba Pauli ita debeant intelligi, colligitur ex iis, quæ ipse postea dixit in d. l. fi. emancipati. in pen. col. in 2. cōbinatione ibi, quia non confertur, nisi cum agitur de successione ascendētis, à quo dos provenit, ut matris, uel aui materni, et idem hodie. Nec obstat et, si diceretur, quod Baptista patruus pro parte dotauit D. Clara de bonis suis cōtemplatione Iacobi sui fratris, arg. eorum, quæ habentur per Bar. per illum tex. in l. sed si plures. §. in arrogato. ff. de uul. et pupil. §. 1. Instit. p. quas perso. nob. acq. cum si. ergo et partē dotis, quæ a patruo provenit, tanquam quid pfectitium, D. Clara cōferre debet. d. l. filia dotē. et d. l. fi. quæ ridetur primo, quod si dos, quæ a patruo provenit, et nomine Clara fuit stipulata, inmediate, et pleno iure fuit aduentitia ipsi Clara acquisita, tanquā illi donata, et non patri suo, quia ab extraneo dicitur pfecta, et nulli alteri fuit acquisita, quā ipsi Clara. l. unica. §. accedit. C. de rei ux. actio. ergo D. Clara partem illam dotis conferre non tenetur. Secundo ex quo Baptista fuit stipulatus dotem pro sua parte reddi sibi, seu heredibus suis, et non patri, ex hoc constat ipsum non dedisse dotē cōtemplatione Iacobi patris, qui præsens hoc passus fuit, et p̄sensit, ut in instrumento: ergo ex hoc inferitur, dotē non esse pfectitiam, nec pro parte sua conferendā, quia Baptista illam dedit non, ut in casu restitutionis acquireretur Iacobo, sed sibi, arg. eius, quod dictū fuit p Alex. in d. auth. hoc locū. per no. à Bal. in d. l. 2. §. quod si in patris. Tertio, quod id, quod datū fuit filiofamilias, expressè non apparet datū fuisse filio cōtemplatione, et intuitu patris, tunc censetur aduentitium, et cōsequenter filio intuitu suimet datum, quando id datū ei fuit facta mentione patris simpliciter, sed non patriæ prætis, et datū erat tale, quod poterat ipsi filio in uita patris acquiri, ut no. uoluit Bar. in l. fi. C. de usufr. cum si. ibi allega. Sed in casu nostro Baptista dotando pro parte D. Clara simpliciter de illius patre mētio nem fecit, immo tanquam patruus dotauit illam non ut filiam Iacobi expressè, sed tanquam neprem suam, et dotando nullam fecit mentionē de patria potestate Iacobi erga D. Clara, et dos est de illis, quæ possunt filie familias in uita patris acquiri. l. Pōponius Philadelphus. ff. de dot. prælég. et dixi in consilio prius factō, et probatur in d. l. filia dotē. cum ibi no. per Doc. et clari iuris est, itē Baptista fuit stipulatus illā sibi restitui, ergo ipse dicitur dotasse non cōtemplatione Iacobi fratris, sed cōtemplatione Clara eius neptis, et iō non dicef dos pfectitia, sed aduentitia, et cōsequenter non conferenda. d. l. fi. cū ijs, quæ habentur in d. l. filia dotem. Præterea quod sumus in dubio, an quis dederit filio cōtemplatione eius, uel patris, si expressa sit aliqua cā, quæ tangat ipsum dantē, et sic cōis inter ipsum, et eū, cui datur, tunc id præsuntur datū cōtemplatione filij, et non patris, ut colligitur ex ijs, quæ uoluit Bart. in d. l. sed si plures. §. in arrogato. et in d. l. fi. C. de usufruct. ut quia quis dederit filio alterius ob cōsanguinitatē quæ est inter ipsum, et filiū alterius, uel quia dederit illi tanquā cōsanguineo suo, ut probatur arg. c. requisi sti. extra de test. Sed in casu nostro Baptista Clara pro parte dotauit, non tanquā filia Iacobi, sed tanquā nepre suā, et sic ratione cōsanguinitatis, quā secū habebat, itē p̄p affinitatē p̄hendā cū dicto Mapheo, quod dictā Clara in matrimonium duxerit, ut ex principio instrumenti pmissionis dotis, ac aliorū bonorū colligit, ut ibi in prefatione, et p̄ambulo instrumenti habetur, itē quibus p̄fationibus, et p̄ambulis cā finalis colligit. l. fi. ff. de here. insti. et l. titia. in prin. ff. de uerb. ob.

cum si ergo concludendū est, ipsum Baptista pro parte dotaſſe Clara nō principaliter contemplatione Iacobi fratris ſui, ſed contemplatione ipſius Clarae, & ob parentelam, & affinitatē ſequutā inter ipſum, & dictum Mapheū, & ideo ſequitur, q̄ dos ab eo data fuit ad uſitū, & nō pfectitū, & conſequenter nō conferenda per prædicta. Et ex prædictis idē iudicandū eſt etiam, ueluti infra dicitur, de illa parte bonorū mobiliū, & immobiliū, & hereditatis, quā Baptiſta poſt eius mortem dedit, & assignauit ipſi do. Clara ſub cōditione, ſi ipſe Iacobus decederet ſine filiis maſculis, & ſub aliis pactis, de quibus in inſtrumēto ſuperinde cōſeſto habetur, ut dicta assignatio dicatur ab eo facta contemplatione ipſius do. Clarae principaliter, & non Iacobi per prædicta. Et hæc quoad primū dubium, utrum do. Clara teneatur dotem librariū mille cōferre dicta ſufficiant. ¶ Capiō ſecundū, an teneatur cōferre medietatem bonorū mobiliū, & immobiliū, & hereditatis cōceſſam, & datā ipſi do. Clarae à Iacobo patre, & à Baptiſta patruo, & nō recedēdo ab eo, quod prius conſului, ſed illi adherēdo dico, do. Clara nō teneri, quoniā ¶ cum illud fuerit ei datū, ut poſt mortem patris, & Baptiſte acquiratur, & nō in eorū uita, ueluti apertē dicitur in inſtrumēto, ſequitur, q̄ illud etiā datum titulo donationis, & ob cauſam nō eſt cōferendum, nam quæ ueniunt quarēda poſt mortem eius, de cuius ſucceſſione agitur, nō cōferuntur, & ideo legata, & donationes cauſa mortis, itē donata, & data à patre filiæ in poteſtate nō conferuntur, quia acquiruntur poſt mortem teſtatoris, uel defuncti, ut plenē habetur per Alex. poſt alios in authen. ex teſtamento. & in l. ea demum. in l. ſi donatione. & in l. nec emancipati. cū ſi. C. de colla. & l. paulus. ff. de colla. bon. eoq̄ magis prædicta uera erūt, ſi uolumus dicere ea fuiſſe donata cauſa mortis propter illa uerba poſt mortem. arg. l. 1. & per totū. ff. de dona. cau. mor. quia donatio cauſa mortis nō conferitur, ut in d. l. ſi donatione. itē quia uim relictū habet, ut not. in l. 2. ff. de lega. 1. & omnes aſſentiunt. Preterea ¶ dicta dimidia bonorū, quæ fuit data nō ſolū à Iacobo, ſed et à Baptiſta, fuit data, ſeu donationis titulo collata (qm̄ alia cauſa colligi nō poteſt, iuxta ea, quæ habētur per Alex. in d. l. ſi donatione. & in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de uerb. obl. & per aliquos poſt Bar. in d. authen. ex teſtamento. in cōſilio prius facto retigi) nō ſolum ipſi Clara, ſed etiā dicto Mapheo præſenti, acceptatū, & ſtipulanti eius nomine, ac nomine do. Clarae: quo fit, ut talis cōceſſio, & donatio pro parte fuerit facta, & acquiſita ipſi Mapheo, & pro alia parte ipſi do. Clarae, ſi ea illa habuit ratam, alioquin totū id in ſolidum fuiſſet Mapheo acquiſitum, ut clarē colligitur ex iis, quæ uolunt Bar. Alex. & alij in d. l. ſi mihi, & titio. ff. de uerb. obl. cum ſi. quæ allegare poſſem: ergo inferitur, quod pro parte acquiſita Mapheo, quæ eſt dimidia totius illius dimidiæ bonorū, non eſt de aliqua collatione quarendū, nec dubitandum, quoniam pro parte illa nulla eſt faciēda collatio, tum quia ipſe non eſt de deſcendentibus, nec de aſcendentibus cōcedentium, 13 & donantium, & ¶ collatio locū hēt ſolū inter aſcēdētes, & deſcēdētes, & non in ſucceſſione extraneorū, & collateralium, ut in d. l. ut liberis. & ibi Alex. & alij. & in d. l. ſi donatione. & in d. auth. ex teſtamento. ibiq̄ per totū C. & ff. de colla. tum quia ¶ ſolū cōferre tenētur illi, qui ſuccedūt, ſeu uolunt ſuccedere cū aliis deſcendentibus ad ſucceſſionē uocatis, ut noſſimi iuris eſt. & in l. 1. auth. ex teſtamento. & per totum ff. & C. de colla. ſed Mapheus nō eſt de inſtitutis, nec de uocatis ad ſucceſſionē, ſed ipſa Clara, ergo reſpectu patris acquiſita Mapheo fruſtra de collatione faciēda quæritur. ¶ Reſpectu uero alterius dimidiæ totius dimi-

diæ bonorū, quæ eſt quarta pars omniū bonorū do. Clarae data, & donata dicitur, utrum collatio locum, maius dubium eſſe poteſt, cum ipſa ueluti ſtamento tam Baptiſta, q̄ Iacobi ſuccedere uocata ſorore inſtituta. Sed adhuc uerū ſimū de iure cōſiderator, q̄ ipſa nō teneatur de hac quarta quicquid ferre, primo quoniā illam habuit pro parte à Baptiſta eius patruo, & in dubio contemplatione ſui, & cōtrui per ea, quæ dixi in primo dub. Secundo quia debebatur, & erat acquirēda Clara poſt mortem patris, ut in dicto inſtrumēto habetur, ergo ¶ nō poteſt illi data cōtemplatione patris, cui uerē nihil erat quiriendum, cū poſt illius mortē acquiri deberet, cludit Bar. in l. ſi. C. de uſuf. per tex. in l. mulier prin. ff. ad treb. & in l. ſi mater. C. de inſti. Et quia ipſa Clara tanquam hæres ex teſtamento Baptiſte parte uelit ſuccedere in hereditate, & bonis Baptiſtrui, tñ nō teneatur cōferre partē bonorū, q̄ huius ex donatione ſeu donatione facta à Baptiſta, & huiusq̄ ſoror, & quædā alia hæres inſtituta nō ſunt deſcēdētib. Baptiſte, ſed collaterales, & heredes nea, ¶ inter quos, ſeu in quorū ſucceſſione collatio modo locum habet, ut habetur per Bar. in l. ter filium in ult. col. ff. de colla. do. & per Pau. de ibique Alex. in l. ſi emancipati. C. de colla. Quinimo 17 ¶ inter liberos collatio locū non habet, qñ ſuccedere non ut liberi, ſed ut extranei ex capite unde agitur uel unde cognati, ut per Alex. & alios in d. l. ſi emancipati. Itē ¶ liberi in ſucceſſione aſcendentium cōferunt id, quod ut extranei habuerunt, ueluti donatio facta propter merita ut in d. l. ſi donationibus Alex. poſt Bart. C. de colla. Nec ob. ¶ vnū, quod contrarium allegatur ex mente Decij. in d. l. ſi emancipati. contra communem opinionem docto. & Alex. & Paul. de Caſtr. ibi, quod quando collatio ſunt ex teſtamento uocati ad ſucceſſionem aſcendentium & ut æquis partibus ſuccedat, tñ locus collationis ſe debet ex mēte defuncti, qui uoluit inter ſuos habere aequalitatem ſeruari, q̄a concurret ratio æqualitatis cōſeruandæ, ſup qua collatio eſt fundata, ut in d. l. illud. C. de colla. Nā pro reſpoſitione dico, quod nullo caſu, nec et in proximē dicto collatio inter collaterales, ſeu in ſucceſſione collateralium locū habet ut per Pau. de Caſtr. in d. l. ſi emancipati. & Dec. ipſe ſtat cōm opi. eſſe in ſtri. nā collatio ſolū ſuit inter aſcēdētes deſcēdētes eius, de cuius ſucceſſione agitur aequalitatis ſeruandæ ſolū ſuit cōſiderata inter deſcēdētes, & nō inter collaterales, ad tradita per doct. & in d. l. 1. & arg. l. cū pater. S. dulciſſimis. ff. de lega. & auth. q̄ tertia. C. de colla. Preterea dato, ſed nō cōceſſio, illud dictū Decij eſſe uerū pp̄ ſuſumptā mētē teſtatoris, tñ qñ de cōtraria illius mēte expreſſe cōtraret, ſecus eſſet ddm̄ q̄a mens expreſſa facit cōtrariū. cū ſilio. S. ſilio. ff. de vulg. & pup. Sed in caſu ſtro pater Iacobus, & Baptiſta patruus donauerunt poſt mortē acquireretur, & uoluerūt donationem re ſolū reſeruatis legatis, & aliis in eorū teſtamento ſpoſitis vltra dimidiā bonorū donatorū, ergo cōtra nō teneatur. ¶ Minus et Clara illā partē bonorū, quā Baptiſta habuit, tenebitur cōferre ſorori reſpectu hereditatis, & ſucceſſionis paternæ, quoniā cū illa non habuerit ex datione, ſeu donatione patris, ſed Baptiſte patriui, ſequitur, q̄ rōne ſucceſſionis paternæ teneatur illā partē bonorū cōferre, quam ab alio non eſt à Baptiſta habuit, tritum eſt enim in ore omnium q̄ ¶ quis confert ſolum id, quod principaliter habet ab eo, uel contemplatione eius, de huius hereditate & ſucceſſione agitur, & non id, quod ab alio habuit ut in d. l. ita demum. l. ſi donatione. l. filiæ doct. & in no. & in l. ſi. & p totū. C. de colla. quamuis de iure

quo aliter esset, secū dū qd hī in d.l. filie dōrē. ¶ Vtrū
autē Clara partē illius dimidiā, q̄ a Iacobo patre suo,
& de illius bonis habuit, conferre teneatur, maius est
dubium. Sed in hoc p̄cludo, eam non teneri, quāvis
fimus in successione ascēdētis, & pars illa prouenit
a Iacobo, de cuius successione agitur, nam t̄ hac pars
non fuit acquisita in uita patris, sed post mortē, ut ex
preśe nōlūt ipse Iacobus, & colligitur ex uerbis cla-
ris dīcī instrumenti in pluribus partibus, & iō si fuit
donatio cā mortis, nō dēt conferri, ut uolunt oēs, q̄a
habet uim relicti, si uerō fuit donatio inter uiuos pp
mortem iuxta l. ubi adhuc. de don. cau. mort. illam ē
non esse conferendā concludo, quia fuit donata post
mortem, item & sub conditione casuali, quē non po-
terat nisi post mortem donantium adimpleri, fuit. n.
facta dicta cōcessio, seu donatio, si ipsi dantes, uel cō-
cedentes decesserint sine filiis masculis, ut in dicto in-
strumento hīc, quē conditio nō uerificatur, nec adim-
pletur, nisi post mortem ipsōrū. l. ex facto, per totā le-
gē. ff. ad Trebe. c. in p̄sentia. de prob. & c. Raynurius.
de testa. cum si. ergo data, & donata sub hac p̄ditione
non sunt conferēda, Bar. in l. Paulus. ff. de colla. bon.
quia ea q̄ ex donatione, uel legato, aut aliter acquisi-
tur post mortem eius, de cuius successione agitur, nō
conferuntur, ut uolunt Doct. cōiter Alex. & alij in d.
auth. extēso, & in d.l. si donatione, & l. Paulus. ff. de
colla. bono. cum similibus. & t̄ iō Alex. in dictis locis
concludit, & attestatur Doc. cōiter uelle, q̄ quādo pa-
ter donat filio, seu filia in potestate simpliciter (quo
casu talis donatio non ualet in uita, sed morte patris
p̄firmatur. l. si filia. & ibi Bal. C. famil. herci.) talis do-
natio non confertur, quia filio post mortē patris ac-
quiratur ad tradita per Alex. & alios in d.l. si emancipati.
Præterea q̄ legata non conferuntur, quia post mortē
acquiruntur, Alex. in d. auth. ex testō. & in d.l. si dona-
tione. & c. uerū, sed donatio facta filie in p̄tate ualet
ut legatum, & relictum a patre. d.l. filie, ibiq̄; Bar. Bal.
& oēs, ergo illa conferri nō dēt, sed nos sumus in do-
natione facta filie, quæ non fuit simpliciter facta, sed
post mortē, & sub conditione, quæ non pōt nisi post
mortē patris adimpleri, ergo ex quo acquita fuit post
mortē Iacobi patris, non est hereditas patris, hoc est
sorori ipsius Clare conferenda, ut in d.l. Paulus. l. filie.
l. ea demum. C. de colla. & Alex. & alij in d.l. si eman-
cipati. ¶ Non obstat, q̄ t̄ ex quo sumus in cōtractibus,
& in conditione casuali, dēt attendi tempus stipula-
tionis, & nō t̄ps, quo condō adimpleretur. l. filius, & ibi
Doct. ff. de uerb. obli. cum si. conditio enim casualis
sui natura, & regulariter ad t̄ps actus celebrati retro-
trahitur. l. qui balneū. cum sim. & ibi Bar. ff. qui pot. in
p̄g. hab. Præterea t̄ quando apparet, q̄ disponens uel-
lit debere attendi tempus dispositionis, & non condō-
nis adimplere, tunc condō retrotrahitur, ut colligi-
tur ex uerbis Bar. in d.l. si filius, & ibi Imo. in ult. uerb.
26 ¶ In casu nostro constat ex uerbis, & ex mente p̄hen-
tum ipsos uoluisse, condōnē apposita retrotrahi pp
illa uerba ex nunc, prout ex tunc, & ē conuersio appo-
sita nēdum concessionis rei, sed ēt licentia, & facultas
apprehendendi, & ingrediēdi possessionē bonorū
donatorum, quē uerba faciunt p̄dōnem aliā sui na-
tura non retrotrahibilem, qualis est condō potestati-
ua, retrotrahi, & propterea casualis sic retrotrahere, q̄
ut uoluit Bal. in auth. q̄ rogatus. ad fi. C. ad trebel. & fa-
ciat quod uoluit Alex. in l. i. ad fi. C. de codicil. Igitur
propter hec uerba in casu nostro condō dicitur retro-
trahi ad t̄pus concessionis quoad effectum acquisi-
tionis, & consequenter saltem si t̄ bona donata a Ia-
cobo ipsi Clare dicuntur ei acquisita in uita ipsius Ia-
cobi, & consequenter conferēda erunt per p̄dicta.
Quia hinc difficultas obiectionis satis not. responderetur,

27 q̄tquamuis conditiones sape, & regulariter retrotra-
hantur ad tempus concessionis quoad effectum ac-
quisitionis. d.l. si filius. d.l. qui potior. & d.l. qui balneum.
& quando sunt apposita illa uerba ex nunc, prout ex
tunc, tamen illa retrotractio dēt intelligi fieri solum,
quoad acquisitionem obligationis, ut in d.l. filius. cū
similibus. nisi esset condō, quē non posset existere in ui-
ta patris, nam tunc retrotrahitur quoad obligationē
saltem quoad effectum conferendi, Bar. per illū text.
in d.l. Paulus. secus, si in uita posset adimpleri, nā tūc
retrotraheretur quoad effectū collatiōis. l. 2. §. id quo
que. ff. eo. tit. Nec etiam condō pōt retrotrahi quoad
acquisitionem dominij, qm̄ dominium non acquirit
nisi eo tempore, quo condō adimpleretur, & non retro-
trahitur, t̄ ne cōtingat, eodē tempore duos fuisse do-
minos in solidū eiuſdē rei, ut in terminis uoluit Bal.
in l. i. circa fi. C. an seruus ex fac. suo. quam declaratio-
nem sequitur expresse Alex. in d.l. qui balneum, ac ēt
in d.l. si filius. remittendo se ad Bal. item quia acquisi-
tio dominij requirit factū hominis, hoc est traditōnē.
l. traditionibus. de pactis. & non ex simplici cōtractu
29 acquiritur, t̄ prout sit obligatio, & hypotheca. l. licet.
§. ea obligatio. ff. de procurat. l. consilio. ff. de cura. fu-
rio. & declarat Bar. & Bal. in l. qui aſiduis. C. q̄ potio.
in p̄g. hab. & idem ex identitate rōnis potest dici quo
ad acquisitionem possessionis, t̄ quæ ēt requirit factū
30 hominis, hoc est corpus iuribus uulgaribus, & nō po-
test esse penes duos in solidū eodem tēpore. l. 3. §. ex
cōtrario, & ibi plenē habetur cum si. fi. de acqui. poss.
& uidetur de hoc tex. clarus in d.l. Paulus. ff. de colla.
bono. In casu igitur nostro non est locus collationi,
quia condō quoad obligationem, & acquisitionē do-
minij nō potuit retrotrahi, sed bona donata fuerunt
ipsi Clare acquisita tempore, quo condō fuit adim-
pleta, & sic post mortem Iacobi, & Baptistæ. Præterea
31 t̄ Io. de Imo. in d.l. si filius. in 2. col. uer. in cōtractibus
aut ponit unū, quod nobis multū inferuit, dicit. n. q̄ i
donatione facta per patrem filio, seu filia in potesta-
te conditio apposita, quæ sui natura, & regulariter re-
trotrahi solet, nō retrotrahitur, qm̄ illa donatio morte
confirmatur, sed nos sumus in donatione facta per
patrem filia in potestate, & sub condōnē, & ultra in ea
fuit expresse conuentū, q̄ deberet acquiri post mortē
patris, ergo non debuit conferri, d. l. Paulus. cum sim.
32 iupra alleg. Præterea t̄ etsi datum sub conditione de-
beret conferri, quia cēsetur acquisitū in uita propter
retrotractionē condōnis, tamen quando esset datū,
& concessum sub conditione extitura post mortē, itē
hoc ēt expresse, q̄ deberetur, & acquirere post mor-
tem dantis, & concedentis, tunc id non esset conferē-
dū. d.l. Paulus. d.l. ea demum. & d.l. nec emancipati. cū
si. Contrarium ergo posset procedere, quādo aliquid
simpliciter fuisset datum sub condōnē casuali, uel alia,
quæ posset impleri, & in uita, & post mortem, ut in d.
l. si filius. & in d.l. qui balneum. cum si. secus, si sub con-
ditione omnino post mortem extitura, ac ēt eo ex-
presso, q̄ datum, aut donatum deberet post mortem
acquiri, hoc. n. q̄ post mortem debeat acquiri, per se
operatur, quod nullo modo sit conferendum d.l. Pau-
lus. cum aliis supra allegatis. ¶ Et ex p̄dictis tolli-
tur unum, quod multum uidetur stringere, quod
illa uerba post mortem, & conditio, si decesserit si-
ne filiis, dicuntur adiecta non acquisitioni, & trans-
lationi dominij, sed petitioni, ergo ius, & domi-
nium fuit ipsi Clare acquisitum, quamuis petitiō
non potuerit fieri, nisi conditione adimpleta, quia
responderetur, quod non potest dici ius, seu domi-
nium fuisse statim acquisitum, sed solum post mor-
tem, & adimpleta conditione, quia dominium ac-
quiri non potuit absque traditione, & acquisitione.

ne possessionis. l. traditio. de acq. rer. domi. & l. traditionibus de pactis: & in instrumēto non fuit appositum pactum p̄stituti, & sic nō fuit facta ficta traditio, sed solū appositū pactū de ingrediendo, & apprehendendo possessionē post mortē, & euentū p̄dōnis, ex qua apprehensione, & ingressu, & nō ex simplici cā, seu titulo ius, seu dñiū acquiritur. ¶ Aliud ēt non obstat, quod, ut intellexi, quidam aduocatus partis aduersæ in partibus adducebat, p̄ quod dicebatur cōsiliū meū decimum confundi, uidelicet allegando tex. in d. l. 2. §. id quoque. ff. de colla. bono. iuncta. d. l. si filius, ut ēt videtur voluisse gl. in d. l. nec emancipati. C. de colla. quia r̄detur primo, q̄ t̄ quoad acquirēdū alteri, puta patri, aut domino inspicitur tempus stipulationis, & non conditionis. d. l. si filius. & d. l. 2. §. id quoque, sed quoad acquirēdū ipsi stipulatori, hoc eff. filio inspicitur tēpus conditionis. d. l. paulus. & probatur in l. si rē meā. ff. de verb. ob. & est de mente Bal. in d. l. si filius, & in l. si seruus communis. de stipula. seruo. & sentit gl. in d. l. si filius. allegando d. l. si rem: Nos aut̄ sumus in casu, in quo querendū est filie, & nō patri, ut p̄stat, ergo &c. Secundo respōdeo, q̄ aut̄ id, quod sub p̄dōne debetur, potest impleri & uiuo, & mortuo patre, & id confertur, quia potuit patri acquiri, & ita loquit̄ tex. in d. §. id quoque, aut sub cōdōne omnino extitura post mortē patris, & id non confertur, quia non potuit patri acquiri, ita Bar. in l. pen. ff. de colla. bon. & rō diuersitatis colligitur ex iis, quę supra dicta fuerunt, ex mente Bal. Alex. & aliorum, qui simpliciter cum Bal. pertranseunt. Et ita concludo ultra alia, quę dicta fuere in consilio decimo, in quo rectē consuluisse existimo.

LAUS DEO.

- 1 Promissio facta simpliciter absque expressione alicuius causę censetur facta ex causa donationis.
- 2 Pater emens rem pro filio simpliciter uoluisse donare presumitur.
- 3 Donatio siue expressa, siue presumpta inter patrem, & filium in potestate non ualet in uita patris irrevocabiliter, sed morte illius confirmatur.
- 4 Nisi ea tacite, uel expressē fuerit reuocata, & quomodo reuocari dicatur.
- 5 A voluntate presumpta, & a iure speciali facile receditur.
- 6 Dicitio dummodo importat modum.
- 7 Modi effectus, & natura.
- 8 Satisfactio frustra prestat, quę prestita nihil releuat.
- 9 Donatio non presumitur ex perceptione fructuum solita facta sciente, & patiente domino.
- 10 Donatio in dubio non presumenda.

E P I T O M E.

PROMISSIONEM factam filię in potestate esse inter ipsos donationem presumptam, & ex eo, q̄ pater in testamento suo filios, seu filias omnes equaliter instituerit, & uoluerit eos in bonis suis equis portionibus succedere debere, & illa inter eos esse cōmunia, cenferi reuocatam adeo, q̄ morte patris postea confirmari non potuerit, hic probatur.

C O N S I L I U M L V.

ITA filia familias debitorix Sempronii in libris mille, & centum pro residuo cuiusdam fundi per eam empti p̄xit matrimonium cum Caio, illiq; fundum emptum in dotem dedit, pater autem ipsius Titie promisit eam, & maritum indemnes eximere, & conseruare a solutione dicti pretij, dummodo remaneat ipsi patri tot fructus cuiusdam possessionis p̄ dictam Titiam conductę, ex quibus possit se indemnem a dicta solutione conseruare: Quo contractu facto, Titia cessit iura patri in dicta possessione, deinde ipsamet soluit certam pecuniarum summam dicto Sempronio creditori, ut supra, nulla patri protestatiōe facta,

ac etiam uiuens in communione cum patre factę possessionis, ex quibus pater debebat indemnem conseruari, habuit: Dubitatur modo, ex quo pretiam non stetit, cum ex eius parte cessio facta nec constet patrem fuisse modo aliquo impeditum quominus potuerit fructus percipere, an pater eius haredes teneantur indemnem conseruare Titiam filiam a solutione dictarum librarum, & centum, & an compensari debeant fructus, si barentur accepti a dicta Titia filia patre p̄stati consentiente, an uerō potius donati dici debeant comprehendendo utramque difficultatem, paucis do, qm̄ ēt in paucis ueritas consistit, concludere esse arbitror q̄ haredes patris non teneantur conseruare Titiam p̄dictam indemnem a dictis libris, & cētum promissis pro residuo pretij dictę possessionis per ipsam Titiam emptę, quoniam si uoluerit dicere patrem fuisse ipsi Titie obligatum ex p̄statiōe illi facta per patrē, ut supra, necesse est p̄ponere talem promissionem continuissē, & conseruare causam donationis inter patrem, & filiam, p̄t̄ promissio facta simpliciter absque expressione cuius causę censetur facta ex causa donationis. 2. §. si quis cum gl. & ibi Bar. ff. de excep. doli. & de indebito. ff. de proba. tum quia p̄t̄ pater emendo pro filia simpliciter presumitur uoluisse donare l. filie cum ibi not. C. famul. hercis. Sed hoc est in p̄t̄tissimi, q̄ t̄ donatio expressa, siue presumpta, & filiam in potestate in uita patris non irrevocabiliter, sed morte illius cōfirmatur, ut et̄ sus clarus in d. l. filie, ibique Doc. oēs, & per Bar. alios in l. frater a fratre. ff. de cond. indeb. ergo si diceretur, patrē Titie esse mortuum, & p̄p̄t̄ huiusmodi donationem fuisse ad utilitatem Titie firmatam, responderetur, q̄ t̄ presumpta donationis tans ex emptione facta per patrem nomine filie, sapit quandam ultimam uoluntatem, confirmat morte patris, nisi ea fuerit tacite, uel expressē reuocata: Et dicitur reuocata, quando pater postea manu proposuit. d. l. filie. & pater dicitur mutasse p̄p̄t̄ tum quoad effectum reuocationis dictę donationis quando usus fuit uerbis generalibus, quia t̄ facta luntate presumpta, & a iure speciali receditur. l. prin. ff. de leg. 2. ut quia pater postea testamentum cerit, & filias omnes equaliter instituerit, dispōdo. n. q̄ bona sua sint inter filias cōia, & in illis succedant, constat patrem mutasse p̄p̄t̄tum, & uocasse illam donationem presumptam uni ex filiabus, hoc est Titie factam, nā ante mortem patris quod pater promisit pro filia rem emendo, aditus esse in dominio, & in bonis patris, ergo illud app̄t̄tione bonorum patris continetur: ita uolunt carpo Sali. & Bal. in d. l. filie. circa princ. & hoc suadet naturalis equitas, & par charitas, & affectio filiarū arguendo. l. illud. C. cōia utriusque iudi. & Sali. ibi inquit esse uerius, & equius. Pręterea pater dictę Titie promisit ipsam conseruare indēnē, ut supra, dūmodo si patri remaneat ius conductionis possessionis conductarum ab ipsa Titia ad effectū, ut pater possit & cum fructibus introitibus, & lucris illarū se inde releuare, ex quibus clarē ifertur, q̄ dicta promissio facta per patrē fuit modalis, nam t̄ dictio dummodo portat modum. l. cum ab eo. ff. de p̄h. emp. & Bart. qbus. §. terminus. l. 2. col. ff. de p̄di. & demō. t̄ effectū, & natura est, qm̄ modus respicit fauorem filius, q̄ modū dēt adimplere, sed illius, cuius respicit adimplēdus, q̄ is, q̄ modū adimplere debet, ut possit cū effectū agere, nisi realiter, & cū effectū dēt modū adimplerit, aut de adimplendo illi p̄t̄tē satisfeciderit, ut latē h̄t per Bart. per illum tex. in